

Die Rettungsgrabung ging dem geplanten Bau des „Trnitá-Palasts“ voraus. Im Jahre 2018 wurden im nordöstlichen und südöstlichen Teil der Baustelle zwei ehemalige historische Gehöfte des vorstädtischen Dorfes Trnitá untersucht. Im April 2019 wurde ein drittes Gehöft in der Mitte der Baustelle vor dem abgerissenen Haus Nr. 24 untersucht. Die Anfänge dieses Hofes, der bis in die Neuzeit bestand, werden vorläufig in das 14. oder 15. Jahrhundert datiert. Das Anwesen bestand ursprünglich aus Holz und wurde im 17. Jahrhundert durch einen Steinbau ersetzt, neben dem eine zeitlang noch Bauten aus Holz und Lehm standen. Weitere Befunde belegen die Einrichtung und den Betrieb des Gehöfts. Freigelegt wurden vor allem Vorrats- und Abfallgruben und sogar beerdigte Tierleichen (fünf Pferde). Im hinteren Teil der vermuteten Parzelle wurden Brunnen, kleine Keller und nicht näher bestimmte Gruben entdeckt. In den tiefsten Befunden waren noch Holzkonstruktionen erhalten.

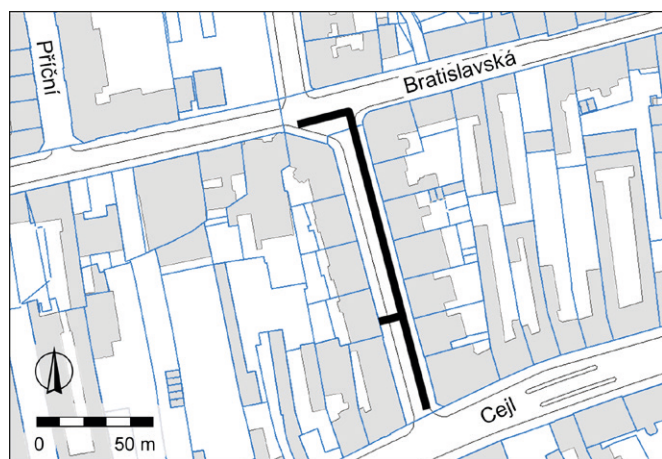
Michal Bučo, Antonín Zúbek

Brno (k. ú. Zábřovice, okr. Brno-město)

Bratislavská, Körnerova ulice, parc. č. 755, 756.

Novověk. Město. Předměstí. Záchraný výzkum.

Záchraný archeologický výzkum byl vyvolán stavbou „Rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast ulice Körnerova“ (obr. 34). Jeho terénní část proběhla v květnu až červenci roku 2019. Většina zemních prací stavby nepřesáhla úroveň novodobých zásepů původního teplovodu. Nebyly zaznamenány žádné výrazné středověké nebo raně novověké terénní situace. Původní terén, reprezentovaný půdním horizontem, byl zachycen pouze u křižovatky s Bratislavskou ulicí. Při křižovatce s ulicí Cejl byl dokumentován segment cihlového zdiva, zřejmě náležejícího původní zástavbě (Antal 2019).

Obr. 34. Brno, ulice Bratislavská, Körnerova. Vyznačení průběhu sledovaného výkopu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 34. Brno, Straßen Bratislavská und Körnerova. Überwachter Graben der Fernwärmeleitung. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Antal, R. 2019: Nálezová zpráva o provedení záchraného archeologického výzkumu při chystané stavbě „Brno, Körnerova – rekonstrukce SCZT pára × HV“. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A18/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábřovice, Bez. Brno-město), Straßen Bratislavská und Körnerova, Parz. Nr. 755, 756. Neuzeit. Stadt, Vorstadt. Rettungsgrabung.

Die Rettungsgrabung wegen der Erneuerung einer Fernwärmeleitung erfolgte von Mai bis Juli 2019. Die meisten Tiefbauarbeiten gingen nicht unter das Niveau subrezenter Aufschüttungen hinunter und blieben ohne mittelalterliche oder frühneuzeitliche Befunde. Die Oberfläche des gewachsenen Bodens wurde nur auf der Kreuzung Körnerova-Straße/Bratislavská-Straße erfasst. Bei der Kreuzung Körnerova-Straße/Cejl wurde ein Backsteinmauerabschnitt dokumentiert, wohl der Überrest einer älteren Bebauungsstruktur.

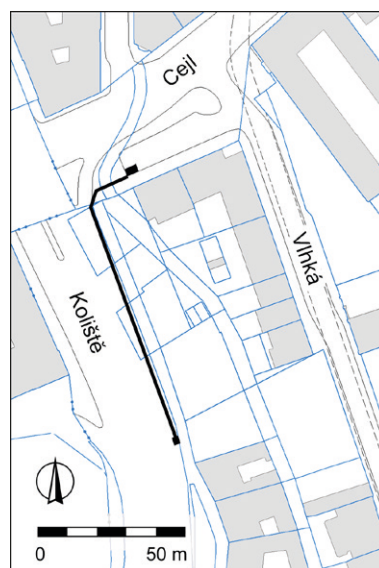
Róbert Antal

Brno (k. ú. Zábřovice, okr. Brno-město)

Ulice Cejl, Koliště, parc. č. 637, 757.

Novověk. Město. Záchraný výzkum.

Archeologický výzkum byl proveden v souvislosti s budováním přeložky plynovodu pro připravovanou stavbu na parcelách č. 653 a 654 (obr. 35). Terénní část výzkumu se uskutečnila v říjnu roku 2019. Zemní práce stavby nepřesáhly úroveň novověkých a novodobých navážek. Takřka celý výkop na ulici Koliště podél parcel s plánovanou výstavbou probíhal výhradně recentním zásepem. V ohybu směrem do ulice Cejl byly ve výkopu zachyceny části zdív zaniklého domu v místě dnešní křižovatky ulic Koliště a Cejl (někdejší Cejl 2/Zollhausglacis 1 – před rokem 1918 samostatná ulice, úsek dnešního Koliště mezi ulicemi Křenová a Cejl) a také vyzdění stoky, která přiváděla odpadní vodu z centra města do stoky, do níž byla svedena Ponávka. Výkop přeložky narazil na část její železobetonové konstrukce (Zúbek 2019).

Obr. 35. Brno, ulice Cejl, Koliště. Vyznačení průběhu sledovaného výkopu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 35. Brno, Straßen Cejl und Koliště. Überwachter Grabenverlauf. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Zúbek, A. 2019: Brno – ulice Koliště, přeložka plynového vedení. Rkp. nálezové zprávy z akce č. A83/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

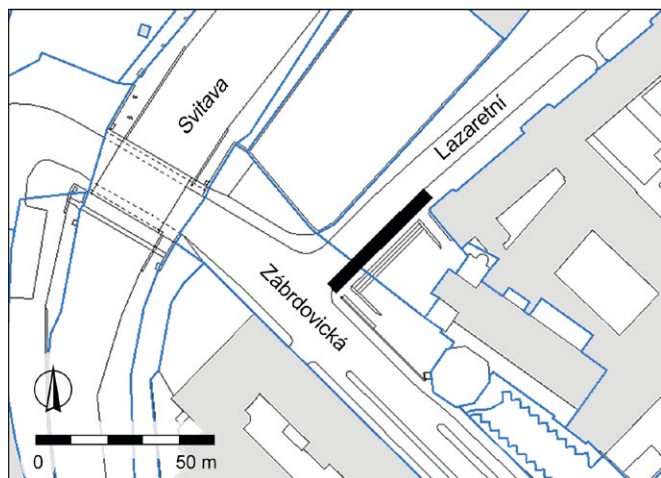
Brno (Kat. Zábřovice, Bez. Brno-město), Straßen Cejl und Koliště, Parz. Nr. 637, 757. Neuzeit. Stadt. Rettungsgrabung. Die archäologische Ausgrabung erfolgte im Oktober 2019 im Zusammenhang mit der Verlegung einer Gasleitung auf den betroffenen Parzellen. Das gestörte Gelände war befundlos, nur an der Straßenecke Koliště/Cejl wurden Mauerfragmente des nicht mehr existierenden Hauses Cejl Straße 2 dokumentiert. Zudem wurde die Ausmauerung der Gosse erfasst, die das Abwasser aus dem Stadtzentrum in den Zentralabwasserkanal abführte. Dort hin fließt auch das Flüsschen Ponávka, dessen Stahlbetonkanal ebenfalls erfasst wurde.

Antonín Zůbek

Brno (k. ú. Zábřovice, okr. Brno-město)

Cejl, Lazaretní, Zábřovická ulice, parc. č. 952/1, 1138/1, 1161/1. Středověk, novověk. Předměstí, sídliště. Záchraný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí teplovodů probíhal archeologický dohled v ulicích Zábřovická, Lazaretní a Cejl (obr. 36). Na ulici Lazaretní byl dokumentován pozůstatek smíšeného zdiva neznámého účelu a zbytky maltových lůžek dalších zděných konstrukcí. Získaný archeologický materiál byl datován do 15.–17. století. Účel dokumentovaných konstrukcí není znám, vzhledem k jejich poloze lze však uvažovat o souvislosti s blízkou premonstrátskou kanonií (Antal 2019).

Obr. 36. Brno, Cejl, Lazaretní, Zábřovická. Lokalizace výzkumu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 36. Brno, Straßen Cejl, Lazaretní und Zábřovická. Lage der Ausgrabung. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Antal, R. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchraného zjišťovacího archeologického výzkumu při chystané stavbě „Brno, Zábřovická, Stará Osada – Rekonstrukce SCZT pára × HV – oblast parovodu SEVER; Etapa 1“.* Rkp. nálezové zprávy z akce č. A1/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábřovice, Bez. Brno-město), Straßen Cejl, Lazaretní-Straße und Zábřovická-Straße, Parz. Nr. 952/1, 1138/1, 1161/1. Mittelalter, Neuzeit. Vorstadt, Siedlung. Rettungsgrabung.

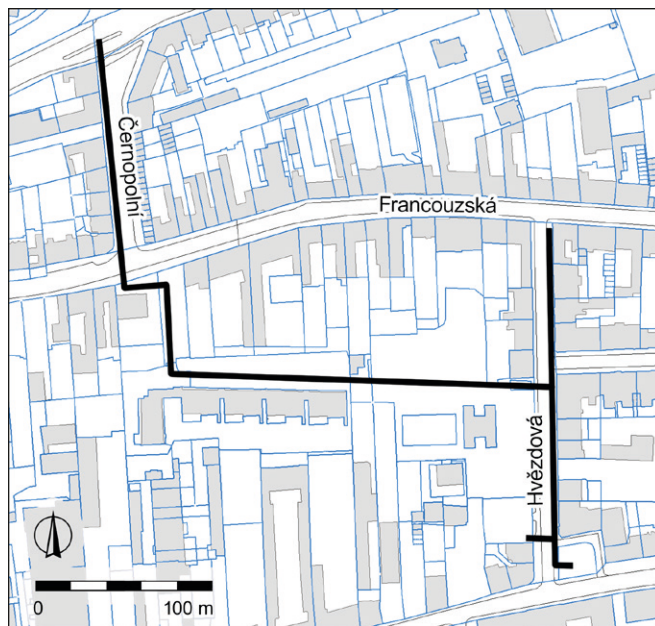
Im Zusammenhang mit der Erneuerung einer Fernwärmeleitung lief eine Rettungsgrabung in den Straßen Zábřovická, Lazaretní und Cejl. Auf der Lazaretní-Straße wurden ein Fragment aus gemischtem Mauerwerk und Überreste von Mörtelbetten anderer Mauern freigelegt, die wohl mit dem nahen Prämonstratenserklöster in Zusammenhang stehen. Die relevanten Funde stammen aus dem 15.–17. Jahrhundert.

Róbert Antal

Brno (k. ú. Zábřovice, okr. Brno-město) Ulice Černopolní, Francouzská, Hvězdová, Spolková, parc. č. 75, 112, 134, 173/1, 173/3, 218/1, 375.

Novověk. Předměstí. Záchraný výzkum.

V souvislosti s rekonstrukcí teplovodů probíhal archeologický dohled v ulicích Černopolní, Francouzská, Hvězdová a Spolková, jeden ze sledovaných liniových výkopů vedl i v jižní trase rovnoběžně s ulicí Francouzskou (obr. 37). V propojení tohoto výkopu s liniovým výkopem v ulici Černopolní byly dokumentovány pozůstatky cihlových základových zdí, pravděpodobně z 19. století. Lze předpokládat, že souvisely se sklepními kójemí starší zástavby. Mobilní archeologické nálezy nebyly při výzkumu získány (Antal 2019).

Obr. 37. Brno, ulice Černopolní, Francouzská, Hvězdová, Spolková. Vyznačení průběhu sledovaného výkopu. Zpracování Archaia Brno z. ú.

Abb. 37. Brno, Straßen Černopolní, Francouzská, Hvězdová und Spolková. Verlauf des überwachten Grabens. Kartierung Archaia Brno z. ú.

Literatura

Antal, R. 2019: *Nálezová zpráva o provedení záchraného archeologického výzkumu při chystané stavbě „Brno, Francouzská, Hvězdová, Spolková – Rekonstrukce SCZT pára × HV“.* Rkp. nálezové zprávy z akce č. A17/2019. Uloženo: Archiv Archaia Brno z. ú.

Zusammenfassung

Brno (Kat. Zábřovice, Bez. Brno-město), Straßen Černopolní, Francouzská, Hvězdová und Spolková, Parz. Nr. 75, 112, 134, 173/1, 173/3, 218/1, 375. Neuzeit. Vorstadt. Rettungsgrabung.